

Сценарій літературного вечора «Тричі мені являлася любов...»

*Розробка заступника директора з виховної роботи
Буришинської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 3
Піцун Любові Василівни*

Ведуча

Іван Франко... Його поезія - це бескиддя гір, скал, ущелин, уламків, можуть Карпат із дикою і вічною красою. Це плін потоків, що місцями ревучими водоспадами зриваються з висот і скал. Понад усім цим - фігура Майстра.

Читець «Серце каменяра»

Від карпатських стрімких перевалів
Аж до львівських хвилястих висот
Землю краєм Франковим назвали –
Це наймення надав їй народ.
І живе в цім найменні крилатім
Нездоланний титан - Каменяр.
Світлі думи, пориви завзяті,
Серця вічно палаючий жар.
Хай же слава полине по краю,
Цьому серцю, що вічно живе,
Що вогнем незгасимим палає, -
Ніжне серце, ясне, грозове!

Ведуча

Особисте життя часто вплітається в терновий вінок життя народного. У Франка є прекрасна річ - лірична драма «Зів'яле листя». Се такі легкі, ніжні вірші, з такою широкою гамою чувства і розумінням душі людської, що читаючи їх, не знаєш, кому оддати перевагу: чи поетові боротьби, чи поетові лірикові, співцеві кохання і настроїв.

Ми віддали перевагу поетові - співцю кохання.

Пісня «О жінко!»

Читець

«Я – жінка»

Ведуча №1

Кохання! Скільки неосяжного в цім єдинім слові. Який неосяжний океан в єдиній сльозі! Яке небо в єдиному погляді! Яка буря в єдиному зітханні! Яка блискавка в єдиному дотику! Яка вічність в єдиній меті.

Ведуча №2

Молодість, весна і кохання! Три спокуси людського життя - три принадні сестри, прикрашені квітами, вінчають молоде чоло людини... Де тільки з'являються вони разом, там відразу вже є четверта - поезія. Почуття кохання, можливо, як ніяке інше, прагне висловлення. Ось чому воно дуже часто дає поштовх до творчості, до самовираження. Скільки написано творів, у які поети намагалися вкласти всю силу свого почуття.

Ведуча №1

«Зів'яле листя». Так сорокалітній Франко назвав збірку поезій, які оповиті смутком, жалем за навіки втраченим коханням, адже...

Ведуча №2

Світ без кохання - колюча завія, Серце без ласки та ще й доброти

Ведуча №1

Світ без кохання - холодне обличчя Губи зів'ялі і кволість руки

Ведуча №2

Світ без кохання - піщана пустеля, Небо без сонця, весна без тепла

Ведуча №1

Світ без кохання - нездійснена мрія. Птаха без крил, долі присмак гіркий...

Пісня «Моя любов»

«Моя любов, моя високая» (читає за сценою Ведуча №2)

Франко

Ще в гімназії я влюбився був у дочку одного руського попа Ольгу Рошкевич... Наша любов тяглася 10 літ, батьки у виду були прихильні мені, надіючися, що я зроблю блискучу кар'єру, але по моїм процесі 1878 - 1879 р. заборонили мені бувати в своїм домі, а в 1880р. присилили панну вийти заміж за іншого, попа Озаркевича (брата письменки Кобринської, чоловіка, зрештою, дуже гарного). Це був для мене тяжкий удар...

Із листа Івана Франка до А.Кримського з 16.08.1898р.

Франко

Не знаю...

Ох Ольго,...

Ти ніби в душу глянула мені.

І то не примха, то не випадковість,

Що я твоїх думок читаю повість...

Ведучий

Блаженний місяць сходить над садком.

Погідна ніч. Спекотне літо. Гомін.

Окрилений взаємністю Франко

Нотує в серці ніжний голос Олин

Отак удвох під зорями до рана

Палке, як жар, «коханий мій», «кохана»,

А потім невмолимий біль розлук...

І панночок примхливих шамотіння,

Глум пань, і гнів батьків, і це терпіння...

Ти молода, на все була готова

Заради безкорисної любові.

Ольга

Іване мій, Іване!

Чи ж винна я, що батькова рука

Така безжальна і тверда така?

Я вже від злих очей не мала спасу

І плакала з розпуки час від часу.

Ще хтось руку дав - мені забракло слів,

І я пішла - на серці жмуток болю, -

Собі й тобі переламавши долю.

Та в тих душевних муках, далєбі,

Я залишилась вірною тобі...

Ведучий

Замкнулася в глибокій самотині

А він в думі...

Спливли літа, як в сивому тумані

Ота любов - гірка й принадна річ...

Франко

Ох , Ольго, муко моя рання,

Моє найперше втрачене кохання

Коли вже доля розлучила нас,

Прийди до мене в передсмертний час.

Ольга

- Нізащо! Ні! Хто я тепер, Іване

Безмовна тінь і невігойна рана.

Той жмуток листя, що-с лишив мені

Уже не буде зеленіти, ні.

Твої слова - давно поблякли перли

Вони німію вони для мене вмерли.

Перев'язала стрічкою листи.

Й візьму в могилу, їх написав не ти,

А той юнак, закоханий у мене,

Що весь тремтів у погляді шаленім

Пробач мені, твою останню волю
Не сповню, не знесу гіркого болю...
Сльоза скотилась тихо на траву.
«А я жива. Чого я ще живу?»

Франко

Ох, Ольго, дощ ридає за вікном.
Твій біль, твій смуток - це було давно.
Прости мені, я так невіпадково
Твоїх думок тепер гортаю повість:
Коли вже думу зрада обпече
Нема кому схилитись на плече

Читець

«Чого являєшся мені у сні»

Читець

«Ти не моя»

Ведуча

Гілка торкнеться об шибку, вітер зітхне в саду, я бентежусь: може ти? Може, холодної осінньої ночі
стукаєш у віконце? Може, важкими дорогами стомлений, зітхаєш біля порога? Я живу, житиму й віри-
тиму: ми ще зустрінемось

Пісня «Як почувєш вночі...»

Ведуча №1.

Станіславські друзі Франка згадують одне й те ж ім'я - Юзефи Дзвонковської, їхні розмови свідчать про те, що Юзефа надзвичайно вродлива, розумна дівчина з досить-таки передовими й оригінальними поглядами.

На Франка шляхтянка справила сильне враження. Він оцінив її критичний розум. Після Ольги Рошкевич Юзефа була саме тією жінкою, яка могла б йти поруч, стати його дружиною.

Читець

«Так ти одна моя правдивая любов»

Ведуча №2.

На жаль, не вдалося виявити до цього часу ні одного листа, котрі писав Франко до неї. Про зміст цих листів можна лише здогадуватись з відповідей Франку. Адже вона юна і молода шляхтянка хворіла сухотами і життя її гасло, мов свічка. ... Відмова Юзефи вразила його. Юний Іван не знав гіркої правди Юзефи.

«Я понесу тебе в душі на дні» (мелодія №6)

Франко

Я й забув, що то осінь холодна,
Я й забув, що то смерті пора,
Я й забув, що то кров благородна,
Що між нами безодня стара,
Що між нами народнії сльози,
Що пробитися нам зовсім не слід,
Я й забув, що столітні погрози
Відлучили від мого твій слід.

На столі лежать нерозкриті листи, Целіна на них дивиться, не відкриваючи. Входить тітка.

- Целіно, віддай мені ці всі листи, вони тобі зовсім не потрібні. Невже ти не бачиш, що цей Франко тобі зовсім не пара. Ти повинна вийти заміж за чоловіка із становищем, який забезпечить тебе і твоїх дітей. Крім того, ти на державній службі і сама прекрасно знаєш, що закони Австрії не дозволяють заміжнім жінкам працювати на державній службі.

Тітка забирає листи і виходить. Із кишені витягає листа, витягає з конверта і читає.

За що, красавице, я так тебе люблю,
Що серце треплється в грудях несамовито,
Коли приходиш ти повз мене гордовито?
За що я тужу так, і мучусь, і терплю?

Ведуча №1

Згодом Целіна згадувала:

- Іван часто приходив на пошту, передавав мені поручені листи для мене ж. Але я не відповідала на них. Він увечері, йдучи мовчки позаду, проводжав мене додому цілі місяці.

Ведуча №2

Ви ніколи не промовили до нього слова. Чому?

-У мене був тоді жених, хоч тітка й не погоджувалась на нього і таки нас розлучила. А втім, мені подобалися брюнети.

Ведуча №1

Так, врешті, очевидно ж хотілося згадати минуле, але правда сильніша за неї. Ясно і просто. Все міщанство цієї жінки, усе непорозуміння поета містяться у коротких словах... їй подобалися... брюнети.

Вам принесли листа.

Целіна відкриває конверт і читає

І ти прощай! Твого ім'я

Не вимовлю ніколи я

В лице твоє не гляну!

Бодай не знала ти повік

Куди се я від тебе втік

Чим гою серця рану.

А як де хтось мене згада

Най тінь найменша не сіда

На вид твій, Квітко зів'яла!

І не блідній, і не дрожи,

А спокійнісінько скажи:

«Ні, я його не знала!»

Пісня «Ой ти, дівчино, з горіха зерня»

Читець

«Тричі мені являлася любов»

Ведуча №1

Іван Франко кохав жінок, захоплювався ними. Цінував у кожній риси: ніжність і теплоту, розум і відкриті сповідання передових демократичних ідей, таємничість і неприступність... Але повною мірою жодному із чистих і відкритих почуттів було не суджено розвинутись. Щось-таки стояло на заваді. А загалом, це фрагмент однієї великої сповіді. Так, бо будь-яка сповідь знімає тягар із душі людини, звільняє від страждань.

Читець

«Розвійтеся з вітром, листочки зів'ялі...»

Танець

Ведуча №2

Тричі йому «являлась любов», тричі «в руці від раю ключі держала» і тричі поет втрачав надію на щастя. Нерозділене кохання залишило по собі гіркий присмак.

Ведуча №1.

У травні 1886 року І.Франко вдруге приїхав до Києва, маючи намір одружитися з Ольгою Хоружинською. Наприкінці травня відбулося вінчання у церкві колегій Галагана поета із українською дворянкою

Ведуча №2

Ольга Федорівна була доброю матір'ю, вірною дружиною, невтомною помічницею Івана Яковича. Допомогала йому в літературній праці, видавала заснований письменником журнал «Житє і слово». На свій кошт вона опублікувала книжку І. Франка «В поті чола» і вдруге збірку «З вершин і низин». Разом з чоловіком збирала казки, легенди, писала статті. Саме їй присвячені ці поетичні рядки.

Читець

«Моїй дружині»

(№13 «Аве Марія»)

Сцена (уривок «Украдене щастя»)

Читці

«Живи, Іване, сину Якова»